

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง โดยเลือกศึกษากรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 นับเป็นครั้งแรกที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้บริหารท้องถิ่น) มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาข้อมูลเอกสาร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อ 31 กรกฎาคม 2548 และผู้สนับสนุนผู้สมัคร

ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

ที่	ชื่อ - สกุล	หมายเลข	เขตเลือกตั้ง	อายุ (ปี)	การศึกษา	ศาสนา
1.	นายกิตติ เฟื่องเจริญ	1	1	53	ป.4	พุทธ
2.	นายสุท่า รักญาติ	2	1	42	ม.6	อิสลาม
3.	นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ	3	1	41	ม.6	อิสลาม

ที่มา : ข้อมูลรายงานผลการสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548

1.2 กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน คือ ผู้สมัครหมายเลข (2) นายสุท่า รักญาติ และผู้สมัครหมายเลข (3) นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ และกลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัคร จำนวน 10 คน สำหรับกลุ่มสนับสนุนผู้สมัครนั้น ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกผู้ที่เป็นกลุ่มสนับสนุนหลัก และให้ครอบคลุมพื้นที่ในแต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึงให้มากที่สุด อีกทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สนับสนุนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้รับเลือกตั้ง อย่างผสมผสาน เพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูลเป็นสำคัญ

ตารางที่ 3.2 แสดงกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อ – สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	ศาสนา	หมายเหตุ
1.	นายสุท่า รักญาติ	42	ม.6	อิสลาม	ผู้สมัครนายก
2.	นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ	41	ม.6	อิสลาม	ผู้สมัครนายก
3.	นายพนสิทธิ์ กุลสุทธิ	55	ปวส.	พุทธ	ว่าที่รองนายก
4.	นายบัณฑิต ประหัต	54	ป.4	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
5.	นายสนิท อับดุลละ	68	ม.3	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
6.	นายสมนึก เฟ็นดี	61	ม.3	อิสลาม	ว่าที่รองนายก
7.	นายอุไรวรรณ วันหวัง	52	ป.4	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
8.	นายสุวรรณดี มินศรี	31	ม.6	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
9.	นายดำรงค์ เจ๊ะหมัด	57	ป.4	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
10.	นายประวิทย์ มุฮำหมัด	47	ม.ศ.5	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
11.	นายบุญช่วย เจริญสุข	42	ม.3	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก
12.	นายประพาส เสนีย์พงษ์	41	ป.6	อิสลาม	ผู้สมัครสมาชิก

ที่มา : ข้อมูลรายงานผลการสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาข้อมูลเอกสาร จึงนำมาซึ่งการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 แบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแบบสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

2.1.1 กลุ่มผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง

จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 วัดความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้ง เพื่อหาปัจจัยที่สำคัญที่สุด จำนวน 1 ข้อ

2.1.2 กลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัคร จำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 วัดความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้ง เพื่อหาปัจจัยที่สำคัญที่สุด จำนวน 1 ข้อ

2.2 แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) โดยใช้แบบการสังเกตแบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนต้นแบบประกอบด้วยการบันทึกบ้านเลขที่, แผนที่, วันที่, เวลา, สถานที่ และกิจกรรมที่สังเกต

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยการบันทึกประเด็นการสังเกต

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วยการบันทึกรายละเอียดการสังเกต

ส่วนที่ 4 ส่วนสรุปข้อสังเกต

2.3 การตรวจสอบแนวประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ตามแบบการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และการตรวจสอบแบบการสังเกตแบบมีโครงสร้างนั้น ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้มีความชัดเจนและถูกต้องเหมาะสม และนำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตนั้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ

3.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นรอง (Secondary Document) โดยศึกษาเอกสารที่เป็นตัวบทกฎหมายเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เอกสารรายละเอียดต่างๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และการสืบค้นข้อมูลทาง Internet

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการต่างๆ คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.2.1 การสังเกต (Observation) โดยกระทำบนสมมุติฐานของการสังเกตคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อมองภาพผู้ที่ถูกวิจัยแบบรายบุคคลอย่างทั่วทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งครั้งนี้ตั้งแต่วันรับสมัคร การลงพื้นที่หาเสียง การเป็นตัวแทนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลเพื่อสังเกตการณ์การเลือกตั้ง จนถึงสิ้นสุดการนับคะแนน

3.2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured of Formal Interview) โดยขั้นตอนการสัมภาษณ์ประกอบด้วย การเตรียมการสัมภาษณ์ ต้องเตรียมพร้อมตั้งแต่แบบการสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการตรวจเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว การนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ สำหรับสถานที่ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นบ้านพักของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเข้าสู่ขั้นตอนการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล ต้องใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อที่จะสามารถทำให้ผู้ถูกวิจัยให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถือได้

รวมทั้งต้องทำการตรวจสอบข้อมูลว่าเพียงพอหรือไม่ และต้องได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ประกอบด้วยการเก็บข้อมูล และการรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำข้อมูล (Data Proceeding) คือ การจัดระเบียบข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้วมาจัดระบบข้อมูล เพื่อนำสู่การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และนำเสนอในบทที่ 4

